

ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarsstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de
gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA WEST TERSCHELLING

Haarlem, 25 mei 2022

Reg.nr.: 1003521/215/473/809

Betreft : accountantsrapport 2021 gemeente Terschelling

Geachte leden van de raad,

In het kader van de algemene controleopdracht hebben wij de financiële administratie en de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling gecontroleerd. Wij hebben bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling een verklaring met beperking verstrekt.

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van onze controle van de jaarrekening presenteren we hierbij de resultaten van onze controle. De hierin opgenomen bevindingen en aanbevelingen hebben we in concept afgestemd met de loco-secretaris.

Wij hebben tijdens de controle op een prettige wijze met uw organisatie samengewerkt. Onze dank daarvoor.

Wij zijn gaarne bereid tot het vertrekken van nadere toelichting.

Hoogachtend,
IPA-ACON Assurance B.V.

Was getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: accountantsrapport 2021

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2021

GEMEENTE TERSCHELLING

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	INLEIDING	1
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES	2
2.1	Controleplan en -protocol.....	2
2.2	Risicoanalyse	2
2.3	Controletoleranties	2
3	CORONA	3
3.1	Effecten Corona crisis.....	3
3.2	De Tozo-regeling	3
3.3	Overige regelingen	4
4	RECHTMATIGHEID	5
4.1	Rechtmatigheidsverklaring.....	5
4.2	Ontwikkeling interne controleplan	5
5	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	6
5.1	Controleproces	6
5.2	Begrotingsrechtmatigheid	6
5.3	Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden.....	7
5.4	Sociale domein	8
5.5	Opmerkingen jaarverslaggeving.....	9
5.5.1	Algemeen.....	9
5.5.2	Rekening van baten en lasten.....	10
5.5.3	Balans en financiële positie	10
5.5.4	Reserves en voorzieningen	11
5.5.5	Grondexploitaties.....	12
6	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA).....	13
6.1	Algemeen.....	13
6.2	Toenemend aantal regelingen	13
6.3	Projectverantwoordelijkheid in relatie met SiSa.....	14
6.4	Tabel van fouten en onzekerheden	14

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

7	OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN	15
7.1	Wet Normering Topinkomens (WNT)	15
7.2	Fraude.....	15
7.3	Fraude en continuïteit onderwerp in de verklaring	16
8	CONCLUSIE	16
8.1	Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op grond van de controle	16
8.2	Aanbevelingen.....	17
8.3	Controleverklaring	17

BIJLAGE

Sisa-tabel van fouten en onzekerheden 2021

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA WEST-TERSCHELLING

Haarlem, 25 mei 2022

Reg.nr : 1003521/215/473/809
Betreft : accountantsrapport 2021

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij een controleverklaring met beperking verstrekt; wij hebben de originele controleverklaring reeds separaat toegezonden.

In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer, op basis van onze controle van de financiële administratie en de jaarrekening over 2021. Wij hebben onze concept-bevindingen afgestemd met de loco-secretaris en de afdeling Financiën.

1 INLEIDING

Met uw besluit tot inhuur van accountantsdiensten van 7 januari 2011 hebben wij een opdracht voor de controle van de jaarrekening. Eind 2017 heeft u besloten tot een continuering van de controleopdracht voor de periode 2019 – 2023. Wij zijn u erkentelijk voor het vertrouwen dat daaruit blijkt.

Onze controleaanpak is ten opzichte van het voorgaande boekjaar niet gewijzigd en bestaat uit hoofdlijnen uit drie 'fasen', namelijk de planning en risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Het controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 gaan wij in op de belangrijkste effecten van de corona-crisis; de ontwikkelingen rondom rechtmatigheid behandelen we in hoofdstuk 4. De belangrijkste bevindingen uit de eindejaarscontrole staan in hoofdstuk 5. Vervolgens gaan wij apart in op de SiSa-bijlage en op enkele algemene onderwerpen. Wij sluiten af met een samenvatting van onze bevindingen en onze conclusie.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheid- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2021 is vastgelegd in de Controleverordening artikel 213 gemeente Terschelling die op 20 februari 2019 door de raad is bekrachtigd. Verder maken we bij de planning van onze controle gebruik van het normenkade, dat inmiddels jaarlijks wordt geactualiseerd en recentelijk op 15 december 2021 door de raad is vastgesteld.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Zoals verwoord in uw controleverordening zijn de bij de jaarrekeningcontrole te hanteren goedkeuringstoleranties opgenomen in het programma van eisen bij de aanbesteding van de accountantscontrole. Uit de Offerteaanvraag accountantsdiensten VAST van 16 juli 2010 blijkt dat de gemeente ons opdraagt om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) opgenomen minimumeisen. Schematisch zijn deze toleranties:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de in de programmarekening 2021 opgenomen lasten (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 266.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 800.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De rapporteringstolerantie voor zowel elke fout als elke onzekerheid is door uw raad vastgesteld op € 25.000,-.

In onze conclusie (par. 8.1) geven wij in een tabel specifiek weer welke bevindingen qua omvang boven de door u gestelde grenzen uitgaan.

3 CORONA

3.1 Effecten Corona crisis

De Coronacrisis had ook in 2021 nog op vele fronten invloed op het gemeentelijk handelen. Natuurlijk de lock-down in de eerste maanden van het jaar en de beperkende maatregelen die met het begin van de winter werden ingevoerd. De in 2020 door het rijk ingezette steunmaatregelen werden veelal voortgezet in 2021; en de gemeente zetten onder de noemer Aandacht voor Elkaar initiatieven op om lokale sociale en culturele organisaties te steunen, onder meer met een tweetal subsidieregelingen.

Andere expliciete effecten van de crisis, zoals het thuiswerken, leken in 2021 minder invloed te hebben op het functioneren van de gemeente; de organisatie heeft er zich inmiddels op ingesteld.

Gedurende het jaar bent u met een tweetal specifieke rapportages door het college geïnformeerd over de gevolgen van de crisis, de getroffen maatregelen en de effecten ervan. In de jaarrekening wordt er op meerdere plekken toelichting gegeven op de effecten van de crisis, onder meer in de inleiding. In de paragraaf Corona wordt een samenvattend inzicht gegeven van de effecten van de crisis op de lasten en baten van de gemeente.

Uit de tabellen blijkt dat de omvang van de maatregelen, zowel lokale besluiten als rijksbeleid, in aantal en aard, ook in 2021 nog groot was: tot eind 2021 was het totaal aan apart te onderkennen meerkosten en lagere inkomsten ca € 250.000. Als we daarnaast de Tozo- en TONK-verstrekingen (in totaal ca € 0,6 mln.) meenemen dan wordt de omvang duidelijk.

Er is door de afdeling Financiën op zorgvuldige wijze inzage gegeven in de corona-lasten en baten, alhoewel het natuurlijk lastig is alle corona-kosten apart zichtbaar te maken; in elk geval geeft de paragraaf een goede inkijk. Uit het overzicht blijkt ook dat, in elk geval voor 2021, de uitkeringen en compensaties van het rijk voor een veelheid van de maatregelen vooralsnog de extra lasten grotendeels afdekken: er is becijferd dat de gemeente per saldo € 64.000 zelf bijlegt.

Wij gaan hieronder in op enkele specifieke corona-maatregelen.

3.2 De Tozo-regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) was een van de belangrijkste maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder Zzp'ers, en kende meerdere versies. In het verslagjaar golden respectievelijk Tozo 3, 4 en Tozo 5; de laatste tranche werd in oktober afgesloten. De doelstelling van de regeling veranderde niet in achtereenvolgende versies, de voorwaarden waaronder gebruik gemaakt kon worden van de regeling wel.

De uitvoering van de Tozo ging met grote bedragen gepaard: uit de rekening blijkt dat de totale Tozo-uitgaven in 2021 nog ca € 545.000 bedroegen, bijna twee-derde van de gemeentelijk corona-uitgaven. Het rijk draagt deze lasten, de gemeente heeft van het rijk voorschotten ontvangen om de uitkeringen te kunnen financieren. Verder ontvangt de gemeente ter dekking van de uitvoeringskosten een vaste vergoeding per dossier.

Uitvoering en controle

Bij de inrichting van de Tozo-regeling heeft de rijksoverheid ervoor gekozen om aan te sluiten bij de opzet van de Bbz-uitkeringen uit de participatiewet. En omdat de uitvoering van de Bbz al was neergelegd bij de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân (de Dienst), is ook de uitvoering van de Tozo neergelegd bij de Dienst. Overigens heeft de Dienst op haar beurt de uitvoering neergelegd bij het BZF (Bureau Zelfstandigen Fryslân), onderdeel van de gemeente Leeuwarden. Voor de controle van de uitgaven van deze regeling maken wij daarom gebruik van de controlewerkzaamheden van de accountant van de gemeente Leeuwarden.

Toekenningen rechtmatig

Bij de opzet van de regeling door het rijk woog zwaar dat de regeling snel ingevoerd kon worden en de gemeente snel de ondernemers die ondersteuning nodig hadden, deze konden toekennen en uitkeren. Er werden wel degelijk eisen gesteld aan de aanvraag en de aanvrager, maar in veel gevallen volstond een zgn. eigen verklaring. Uit de controle documentatie die we ontvangen hebben blijkt dat de aanvragen beoordeeld zijn met de nodige controles en dat de toekenningen, binnen de kaders van de regeling, rechtmatig zijn toegekend.

Beoordeling daarna

De beoordeling of de uitkering rechtmatig was vond dus (deels) later plaats. De gemeente Leeuwarden heeft daarom specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik (zgn. M&O-beleid) opgesteld en het Tozo-controleplan daarop ingericht. Specifieke onderdeel hiervan zijn de zgn. signaleringen van het landelijke Inlichtingenbureau: de opvolging van deze signalen heeft in 2021 vorm gekregen. Uit de ontvangen controledocumentatie en collegiale afstemming bleek dat het M&O-beleid concreet invulling gekregen heeft, ontvangen signalen nagetrokken zijn en de beoordeelde uitkeringen rechtmatig zijn.

Afwikkeling mag ook in 2022 (of later)

Het rijk heeft ingezien dat de materie complex is en de uitvoering van beoordelingen door allerlei oorzaken pas laat op gang kwam. Daarom werd er gelegenheid gegeven om toezicht, controles etc. op de verstrekkingen uit 2020 ook in 2021 uit te voeren; en overeenkomstig is het toegestaan om de afwikkeling van uitkeringen uit 2021 nog in 2022 vorm te geven. De verantwoording over 2021 is dus niet de definitieve opgave, correcties kunnen ook in de verantwoording over 2022 worden meegenomen.

3.3 Overige regelingen

We hebben u in ons rapport over 2020 geïnformeerd over andere rijksregelingen rondom de Corona-crisis:

- de tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK);
- compensatie van omzetverlies en vergoeding meerkosten voor zorgverleners en voor doelgroepenvervoer.

Ook de uitvoering van deze regelingen is belegd bij de dienst. We hebben begrepen dat uitvoering van de regelingen niet altijd even gemakkelijk was: het zijn met grote snelheid ontwikkelde regelingen waardoor niet alle aspecten in een regeling eenduidig zijn. En de uitvoering ervan is eveneens snel opgezet en ad-hoc van karakter. Maar ondanks deze omstandigheden, zo bleek uit afstemming met de accountant van de Dienst, bleek uit zijn controle dat de gelden rechtmatig besteed zijn.

4 RECHTMATIGHEID

4.1 Rechtmatigheidsverklaring

Met ingang van 2022 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. Althans, dat is de intentie van het rijk; maar omdat de besluitvorming door het rijk nog niet is afgerond, is er een gerede kans dat de invoering nog eens een jaar wordt uitgesteld.

Door concept-publicaties is de door het rijk beoogde uitwerking al grotendeels duidelijk. En er zijn door diverse organisaties (BVV, BADO, NVG) richtlijnen en hulpmiddelen ontwikkeld. Van belang in dit kader is de in het najaar 2021 verschenen Kadernota rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV. Deze nota, die voorheen gericht was op accountants, is nu duidelijk gericht op de gemeenten. Hoofdzakelijk voor de vakspecialisten, maar er is ook een hoofdstuk dat ze specifiek richt op bestuur en raadsleden. Een nuttige nota om ook bestuur en raad, wellicht via de auditcommissie, meer concreet te betrekken bij de verschillende aspecten van de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording.

4.2 Ontwikkeling interne controleplan

Ter voorbereiding op het afgeven van de rechtmatigheidsverklaring is door het college afgelopen jaar geïnvesteerd in het ontwikkelen van een intern controleplan: het Controleplan 2022 Gemeente Terschelling. Het controleplan is in december 2021 door de raad vastgesteld, samen met het geactualiseerde normenkader.

In het controleplan wordt ingegaan op de uitgangspunten die Terschelling kiest voor haar interne controle, worden de kaders gesteld die de raad meegeeft aan de rechtmatigheidsverklaring van het college en wordt de interne controle meer praktische uitgewerkt (met onder meer de begrotingsrechtmatigheid en de procesgewijze aanpak).

Bij de uitgangspunten die voor de interne controle zijn geformuleerd is opgenomen dat de controle laag in de organisatie plaatsvindt (dus concreet en zichtbaar), risico-gestuurd is (dus effectief inzetten van controles), zowel financieel en strategische aspecten raakt (er wordt terecht onderkend dat ook niet financiële processen kritisch kunnen zijn) en dat de interne controle gericht is op leren en verbeteren (zorgen voor direct effect voor de organisatie).

De kaders die de raad meegeeft aan het college komen onder meer tot uitdrukking in de zgn. verantwoordingsgrens. Alhoewel de wetgeving bij het rijk nog niet definitief is, blijkt uit de conceptreggeving dat het rijk deze grens stelt op maximaal 3% van de totale lasten van de gemeente. Met het controleplan kiest Terschelling voor een verantwoordingsgrens van 2%, dus wat strakker dan het rijk in haar opzet voor ogen heeft. Verstandig om het komend jaar, als de regelgeving definitief is en er ervaring is opgedaan met de controle en de rechtmatigheidsverantwoording, de gekozen kaders te evalueren.

5 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

5.1 Controleproces

De controle van de jaarrekening is eind maart 2022 uitgevoerd; deze controle kon voor het eerst sinds de interim-controle in het najaar van 2019 weer ter plekke plaatsvinden. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2021 was goed. Daarin waren, zoals hiervoor weergegeven, de conceptcijfers van de sociale dienst van medio februari verwerkt. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2021. Bij onze controle hebben wij de volledige medewerking ontvangen van uw medewerkers, dank daarvoor.

5.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de financiële verordening ex art 212, met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.

Uit het jaarverslag 2021 blijkt dat er bij vijf programma's op de lasten een overschrijding heeft plaatsgevonden. De overschrijdingen die uitgaan boven de door u gestelde rapporteringsgrens van € 25.000,-, presenteren wij ze hieronder.

Omschrijving programma	overschrijding van de lasten
0. Burger en ondersteuning	€ 29.000,-
1. Veiligheid	€ 52.000,-
4. Onderwijs	€ 371.000,-
7. Volksgezondheid en milieu	€ 86.000,-

Het college heeft in de jaarrekening de overschrijdingen op de lasten geanalyseerd op rechtmatigheid en de overschrijdingen op de investeringskredieten beoordeeld en waar nodig toegelicht (zie par. 1.5.5. en 1.5.6 van de rekening). Wij kunnen ons vinden in de analyses en de opgenomen toelichting; de verantwoorde overschrijdingen van de lasten zijn weliswaar in formele zin onrechtmatig, maar hoeven niet meegewogen te worden bij ons rechtmatigheidsoordeel.

Evenals vorig jaar zijn er een viertal programma's overschreden. Tracht zoveel mogelijk overschrijdingen tijdig te signaleren en de begroting waar mogelijk, ondanks moeilijk voorspelbare ontwikkelingen, bij te stellen.

Toelichting op verschillen per taakveld

Het college geeft in de toelichting op de programmaverantwoording bij elk programma, per taakveld, een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen begroting en werkelijkheid (bij afwijkingen meer dan € 25.000,-). Naast een financiële analyse van de overschrijding wordt ook de aard en reden van de overschrijdingen op productniveau toegelicht. Korthedshalve verwijzen wij naar het jaarverslag en de daarin opgenomen analyses.

Reserve budgetoverheveling

Voor een aantal in 2021 niet of deels bestede budgetten, waarvan het college het van belang acht dat de besteding in een later jaar wel plaatsvindt, wordt u via de reserve budgetoverheveling gevraagd in te stemmen met het overhevelen van een 5-tal budgetten (in totaal € 638.000,-) van 2021 naar 2022. Daarmee dalen voor het eerst de over te hevelen budgetten in aantal en omvang.

Naar onze mening wordt u in de huidige opzet van de rekening specifiek geïnformeerd over de budget-realiserende bij de gemeente. Bij het vaststellen van de jaarrekening worden, naast de genoemde specifieke voorstellen, alle overige overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit reserves door de raad geautoriseerd.

Wij zijn er bij het vormen van ons rechtmatigheidsoordeel van uitgegaan dat u conform het voorstel van het college besluit.

5.3 Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede van de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2021 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

Afbouw van de flexibele schil

De gemeente gebruikt voor het vervullen van de functies in de organisatie zowel personeel in eigen loondienst, maar ook medewerkers die ingehuurd worden. Deze zgn. flexibele schil was een bewuste keuze: in 2010 werd besloten tot een vacaturestop en het uitsluitend op tijdelijke basis en uitsluitend bij noodzakelijkheid invullen van vacatureruimte. Dit beleid is in 2019 herzien: medewerkers die naar verwachting hun functie voor langere tijd gaan vervullen, wordt weer een directe arbeidsovereenkomst met de gemeente aangeboden.

Overeenkomst met BAN Personeelsdiensten

De medewerkers in deze flexibele schil worden via diverse organisaties ingehuurd, maar de belangrijkste partner hierbij is BAN Personeelsdiensten. Van deze organisatie wordt ongeveer de helft (in 2021 voor € 655.000) van de ingehuurde medewerkers betrokken.

De oorspronkelijke overeenkomst met de BAN is uit 1998, is afgesloten voor de duur van 3 jaar en is vervolgens jaarlijks stilzwijgend verlengd. Gelet op de inkoop- en aanbestedingsregels 2015 van de gemeente moet deze dienstverlening periodiek worden aanbesteed. We hebben u daar de laatste jaren over bericht.

Mede naar aanleiding daarvan is er door het college onderzoek gedaan naar de wijze waarop de aanbesteding van de BAN op een juiste wijze vorm kan worden gegeven. Daarvoor is onder meer specifiek juridische advies gevraagd. In dit onderzoek zijn onder meer vragen betrokken wat de aard is van de opdrachtrelatie met de BAN, of er uitzonderingsgevallen van toepassing zijn en hoe de waarde van de opdracht tot payroll-diensten moet worden berekend. In haar conclusie geeft de externe adviseur weer dat de opdracht als geheel moet worden aanbesteed en dat deze, gelet op de omvang in 2021, Europees moet worden aanbesteed. Een individuele afweging bij specifieke situaties is niet mogelijk.

Omdat er in 2021 geen nadere aanbesteding plaatsgevonden heeft en het extern advies aangeeft dat dit wel plaats had dienen te vinden, hebben we dit meegewogen bij ons oordeel over de rechtmatigheid en vermeld in de controleverklaring bij de rekening.

Aanbesteding ingezet

Er is in het najaar van 2021 wel gewerkt aan de aanbesteding voor de inhuur van flexibele arbeidskrachten. Dit heeft geleid tot publicatie ervan eind maart 2022, waarbij zowel gezocht wordt voor een dienstverlener voor payroll en dienstverleners voor detachering van personeel. De planning is erop gericht dat de raamovereenkomsten voor dienstverlening eind juni 2022 kunnen ingaan.

5.4 Sociale domein

Uitvoering en verantwoording door de Sociale Dienst

De gehele zgn. backoffice van het sociaal domein wordt uitgevoerd door de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân (de Dienst). Tot het takenpakket van de Dienst hoort het sociale domein in brede zin: de Participatiewet (met name de oude Wsw), de inkomensvoorzieningen (bijstand, Bbz, loaw, loaz), financiële vangnetregelingen (de bijzondere bijstand), de Jeugdwet (voorzieningen in natura en Pgb's) en de Wmo (huishoudelijke hulp, Pgb's, materiele voorzieningen). En dit jaar vallen daaronder, zoals hiervoor al weergegeven, ook de Tozo-regelingen en de TONK.

Met ingang van 2021 is deze gemeenschappelijke regeling in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie verantwoordelijk voor de ondersteunende processen en de uitvoeringstaken. Als handleiding voor de Dienst om zich te verantwoorden over haar taken en de controle daarop door haar accountant is er een protocol, het Controle- en verantwoordingsprotocol De Dienst Noardwet Fryslân 2021, opgesteld.

Verantwoordingstermijnen

In het nieuwe controleprotocol zijn dit jaar een expliciete termijn opgenomen voor het overleggen van verantwoordingen en controleverklaringen: 15 mei. Als deze termijn wordt nagekomen is dat een duidelijke vervroeging ten opzichte van de oplevering voorheen (de definitieve jaarstukken waren voorheen pas begin juli beschikbaar); ook omdat deze dan beschikbaar zijn voorafgaande aan de vaststelling van de gemeentelijke jaarrekening door de raad. Overigens zouden de jaarstukken op grond van de wet op de gemeenschappelijke regelingen al voor 15 april beschikbaar moeten zijn; aan deze termijn wordt door de Dienst nog niet voldaan.

Afstemming met accountant van de Dienst

Door het ontbreken van definitieve jaarcijfers van de Dienst is er ook geen definitief oordeel van haar accountant beschikbaar. Zoals elk jaar hebben we daarom afstemming gehad met de accountant van de Dienst over de voortgang en eventuele bevindingen bij zijn controle. Daaruit bleek dat de accountant al ver gevorderd is met zijn controle en er vooralsnog geen noemenswaardige uit zijn controle waren gebleken. Verder krijgt de Dienst de laatste jaren een goedkeurende verklaring bij haar jaarrekening.

5.5 Opmerkingen jaarverslaggeving

5.5.1 Algemeen

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling in voldoende mate voldoet aan de bepalingen zoals opgenomen in het BBV.

In de systematiek van het BBV wordt in de gemeentelijke jaarverslaggeving aan het (meer) inhoudelijk (jaar)verslag, de programmaverantwoording en de paragrafen, een meer centrale rol toebedeeld dan aan de jaarrekening. Wij kunnen ons voorstellen dat u de onderdelen in uw jaarrekening eveneens in deze volgorde gaat presenteren.

Wij zijn van mening dat, met inachtneming van de huidige inrichting van de jaarrekening, de rekening een voldoende inzicht geeft in het over 2021 gerealiseerde resultaat en de financiële positie per 31 december 2021. Tevens wordt duidelijk inzicht gegeven in de over- en onderschrijdingen die ten opzichte van de door de raad goedgekeurde programmabegroting hebben plaatsgevonden. In de toelichting op de rekening is het resultaat nader geanalyseerd, waarbij per product is aangegeven wat de verschillen zijn met de geraamde baten en lasten.

5.5.2 Rekening van baten en lasten

Het resultaat over 2021, na de verwerking van dekking uit de reserves, bedraagt € 481.000,- (positief) ten opzichte van een (bijgestelde) begroot resultaat van € -570.000,- (negatief). Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

	begroting	realisatie	afwijking
Resultaat voor bestemming	- 1.443.000	173.000	1.616.000
Saldo mutatie reserves	873.000	308.000	- 565.000
Resultaat na bestemming	- 570.000	481.000	1.051.000

Zoals al in par 4.3 weergegeven worden de budgetverschillen in de jaarrekening goed toegelicht. Verder wordt in de inleiding van de jaarrekening het resultaat ten opzichte van de begroting geanalyseerd: er worden heldere, adequate toelichtingen gegeven op alle belangrijke verschillen en de belangrijkste incidentele baten en lasten worden apart gepresenteerd.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor gemeenten (en andere decentrale overheden) ingevoerd. Verschillende economische activiteiten waarmee de gemeente in concurrentie treedt of kan treden kunnen onder de belastingplicht vallen. De vennootschapsbelasting vormt een kostenpost en het is daarom van groot belang dat gemeenten hun organisatie optimaliseren om het nadelige effect zo beperkt mogelijk te houden.

Voor de beoordeling van de gemeentelijke activiteiten op de vennootschapsplicht en het doen van de aangiften heeft de gemeente een fiscaal adviesbureau ingehuurd. Mede op hun advies is het standpunt ingenomen dat de grondexploitaties geen structureel resultaat opleveren en derhalve geen belastbare activiteit vormen. Op dit moment zijn de aangiften tot en met 2019 ingediend, over het jaar 2020 loopt op dit moment, via het adviesbureau, overleg met de belastingdienst.

De belastingdienst heeft in gemeenteland nog geen standpunt ingenomen over de keuzes die gemeenten (in algemene zin) gemaakt hebben in de eerste jaren na invoering van de belastingplicht. Ook de aangiften die Terschelling ingediend heeft zijn daarom nog niet vastgesteld.

5.5.3 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente bedraagt ultimo 2021, inclusief het rekeningsaldo 2021, in totaal € 10,0 miljoen. Hiervan heeft € 5,4 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie samengevat.

(in € 1.000)	2021	2020	2019
Algemene reserve	4.157	3.847	3.654
Bestemmingsreserves	5.359	5.444	5.106
Saldo rekening	481	534	267
Totaal vermogen	9.997	9.825	9.027

Risico-analyse

De omvang van de algemene reserve kan uiteraard niet los worden gezien van de risico's. Daarvoor wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing stelselmatig een analyse gemaakt van het vermogen en de risico's (voor zover niet in bedragen gewaardeerd en opgenomen in de balans) waarmee de gemeente mogelijk te maken krijgt.

Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen en risico's is eind 2019 met het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2021 - 2024 opnieuw vastgelegd. Dat is de basis voor de heldere weergave van de belangrijkste risico's in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Ontwikkeling oude Campus

In augustus 2011 is de campus van het Maritiem Instituut overgedragen aan Woningstichting De Veste. Bij die transactie zijn een aantal afspraken gemaakt, waaronder de mogelijke terugkoop van het pand zodra de nieuwe Campus gerealiseerd zou zijn. De Veste gaf begin 2017 aan geen interesse te hebben in het oude campuscomplex. Het eind 2017 teruggekochte pand staat onder de voorraden opgenomen tegen de 'terugkoopwaarde' van € 2,9 mln. Om een goede inschatting te hebben van de marktpositie van een dergelijk, redelijk bijzonder object is het complex in de zomer 2018 getaxeerd. De taxaties laten zien dat de huidige boekwaarde (die geen relatie heeft met de marktwaarde, maar met historische afspraken uit 2011) de actuele waarde redelijk weerspiegelt; maar ook dat de uiteindelijke waarde sterk afhangt van de bestemming en doel dat uiteindelijk aan het complex gegeven wordt.

In het verslagjaar is, in wisselende samenstelling, meermalen overleg geweest met een aantal maatschappelijke organisaties die interesse hebben om de panden van de voormalige campus in gebruik te nemen. Begin 2022 is de casus voorgelegd aan een externe deskundige met het verzoek om de (verschillende) ideeën met de gebouwen van de campus door te rekenen. De planning is in de loop van dit jaar om, met resultaten en adviezen, de raad nader te informeren over de mogelijkheden met de panden.

5.5.4 Reserves en voorzieningen

Het uitgangspunt van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) is dat alle baten en lasten worden verantwoord in het resultaat. Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen zijn derhalve onder het regime van de BBV niet meer toegestaan, tenzij natuurlijk de raad de mutaties heeft goedgekeurd en deze in de begroting zijn verwerkt. Hierop zijn wel uitzonderingen, namelijk niet-materiële bedragen met betrekking tot open-einde-regelingen, zoals de Wmo. Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat de mutaties in alle reserves zijn goedgekeurd door de raad.

Programma Waddeneilanden

In 2020 en 2021 is door het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden een integraal programma opgezet om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden. Een eerste opzet van dit programma is in mei 2021 in de raad gebracht

Door het samenwerkingsverband is alle inbreng van de waddengemeenten (maar ook van betrokken provincies en belangenorganisaties) verwerkt tot een definitief programma, waarvan een eerste opzet in mei 2021 in de raad werd gebracht; en onlangs, februari 2022, is het integrale uitvoeringsprogramma in de raad vastgesteld.

De ambities die uit het programma blijken zijn groot: het totale programma omvat projecten die in totaal ca € 36 mln. kosten en die volgens de planning uitgevoerd worden in de periode 2022 – 2026. En het aandeel daarin van de gemeente Terschelling is niet onaanzienlijk: bij de ‘quick wins’ (de relatief snel te realiseren onderdelen van het programma) zijn er investeringen van € 8,1 mln. gepland, met een ‘onrendabele top’ (niet door directe inkomsten gedekte investeringen) van € 2,25 mln. We kunnen stellen: voor Terschellingse begrippen grote bedragen.

Wat ons verbaast in de opzet van het programma is dat de financiële dekking niet nader uitgewerkt is, terwijl er wel een concrete planningshorizon is: binnen 5 jaar moet het programma gerealiseerd zijn. Er is wel een lijst opgenomen van de fondsen en subsidies waarop mogelijk een beroep kan worden gedaan. Ook in de voorstellen aan de raad wordt niet specifiek ingegaan op de dekking en/of financiering; ook niet voor de Terschellingse project-onderdelen.

We geven in overweging om het vermogensbeslag van het uitvoeringsprogramma, vooruitlopend op de te ontwikkelen projectvoorstellen, tot uitdrukking te brengen in de (meerjaren)begroting. Dan wel, als de planning minder concreet is dan ‘quick win’s’, dit programma tot uitdrukking te brengen in de risico-paragraaf van de gemeente.

5.5.5 Grondexploitatie

Veranderende regelgeving

De regelgeving rondom grondexploitatie staat niet stil. Na fundamentele veranderingen in de BBV-richtlijnen in 2016, mede in verband met de invoering van de vennootschapsbelasting, zijn afgelopen jaren rondom grondbeleid een tweetal nieuwe notities verschenen. De commissie BBV bracht een nieuwe notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving uit, de commissie BADO publiceerde haar notitie Grondexploitatie.

Plannen voor Dellewal

Sinds december 2003 is de gemeente eigenaar van de grond waar voorheen de dancing Dellewal stond. De grond is opgenomen onder de grondexploitaties, en heeft een boekwaarde van € 2,2 miljoen.

In 2017 verdere uitwerking gegeven aan scenario's voor de ontwikkeling van Dellewal en in december 2017 heeft de raad gekozen voor de bouw van een 13-tal appartementen. In 2021 is een nieuwe aanpak ontwikkeld die er, op basis van een ontwikkelcompetitie ('prijsvraag'), toe moet leiden dat de realisatie binnen de voorwaarden van het voorontwerp-bestemmingsplan kan plaatsvinden. Om de haalbaarheid ervan te ondersteunen is de beoogde ontwikkeling van de 13 duinappartementen in het najaar door een extern bureau doorgerekend en een aangepaste exploitatie-opzet vastgesteld. Conclusie van doorrekening is dat de economische uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling is aangetoond. Maar in het advies zijn tevens enkele risico's aangeduid, onder meer het risico op vertraging in de planvorming (bestemmingsplanwijziging) en gronduitgave (traject van de prijsvraag).

6 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

6.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het Rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening.

De verantwoording over de uitvoering van specifieke regelingen en de besteding van de specifieke subsidies blijkt in de praktijk (blijvend) een complex proces. Niet alleen wij merken dat in onze praktijk, ook de Rijksoverheid ziet dat bij de aanlevering van gegevens.

Daarom brengt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naast de nota Procedure aanlevering verantwoordingsinformatie en de nota Verwachtingen accountantscontrole ook dit jaar weer de Invulwijzer SiSa 2021 uit, een uitgebreid document om het invullen van de SiSa-bijlage goed te begeleiden.

6.2 Toenemend aantal regelingen

Er zijn dit jaar enkele wezenlijke veranderingen, die er mede toe leiden dat het aantal subsidieregelingen waarover Terschelling zich moet verantwoorden flink groeit; in twee jaar tijd van 8 naar 20 regelingen.

Ad-hoc regelingen

De Corona-crisis en de Toeslagen-affaire bij de kinderopvang zorgden in 2020 al voor 2 extra regelingen, dit jaar komen daar nog 6 rijksuitkeringen aan gemeenten bij: de Uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving, Uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de kwijtschelding publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangaffaire, de Regeling inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen, de specifiek uitkering ijsbanen en zwembaden en de Bijdrage ondersteuning naleving controle coronatoegangsbewijzen (de laatste is via de Veiligheidsregio toegekend).

Ook dit jaar geldt dat een aantal van deze regelingen snel is ingevoerd, en deze snelheid gaat deels ten koste van zorgvuldigheid. De wijze van verantwoorden is bij de opzet van de regelingen nog niet uitgewerkt en leidt deels tot nadere toelichting of interpretatie achteraf.

Minder decentralisatie-uitkeringen

De Algemene Rekenkamer heeft op rijksniveau kritiek geuit op de wijze waarop het rijk decentralisatie-uitkeringen beschikbaar stelt aan onder meer gemeenten. Aan decentralisatie-uitkeringen horen door het rijk, zeer beperkt of geen voorwaarden gesteld te worden, want ze zijn deel van de algemene uitkering. Nu het rijk toch vaak aanvullende eisen stelt aan besteding van deze gelden, krijgen ze het karakter van subsidies en worden ze ondergebracht in de SiSa-systematiek.

Onder meer door deze ontwikkeling moet de gemeente zich dit jaar specifiek verantwoorden over de regeling Extern advies warmtetransitie en de specifieke uitkering Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken.

Niet voor alle regelingen die nu onder de SiSa-systematiek geplaatst zijn nu al bestedingsgegevens in de SiSa-bijlage opgenomen. Het omzetten van rijksregelingen in gemeentelijk beleid vergt tijd, daarom zijn niet voor alle nieuwe regelingen al prestaties en bestedingen verantwoord.

6.3 Projectverantwoordelijkheid in relatie met SiSa

Met de invoering van de SiSa-systematiek beoogde de rijksoverheid een uniformering en – in die gedachtegang – ook versimpeling van het verantwoordingstraject en controletraject voor rijkssubsidies (en bij enkele regelingen ook provinciale subsidies).

Deze voordelen zijn er zeker; de werkwijze heeft echter ook enkele nadelen. Een ervan is het technische karakter van de verantwoording (de SiSa-bijlage in de jaarrekening is lastig om te begrijpen voor een gemiddelde gebruiker van een jaarrekening). De ander is het feit dat verantwoording van veel subsidieregelingen op één moment komt, en juist in de jaarrekeningtijd.

Deze aspecten zorgen ervoor dat er voor de verantwoording sterk geleund wordt op de deskundigheid van de afdeling Financiën; hoewel begrijpelijk moet wat ons betreft de eindverantwoordelijkheid voor de verantwoording van de verschillende regelingen c.q. projecten niet liggen bij Financiën, maar nadrukkelijk neergelegd worden bij de beleidsafdelingen.

6.4 Tabel van fouten en onzekerheden

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. De hiervoor genoemde aspecten hebben geen effect op de juistheid van de gepresenteerde SiSa-gegevens voor die regelingen. Ook zijn wij van mening dat de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand zijn gekomen.

De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen, dit jaar aanzienlijk uitgebreid door de nieuwe regelingen en de uitgebreidere meldingen rondom de Tozo, hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

7 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

7.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministerssalarijs en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de specifieke regels.

7.2 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw management overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen en schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

7.3 Fraude en continuïteit onderwerp in de verklaring

Onze beroepsorganisatie NBA heeft vorig jaar aan de tweede kamer toegezegd dat accountants expliciet toelichting gaan geven over hun werkzaamheden voor en bevindingen over de onderwerpen fraude en continuïteit. Achtergrond bij deze ontwikkeling is dat de rijksoverheid, en breder het maatschappelijk verkeer, verwacht dat de accountant – naast zijn controle van de jaarrekening en het oordeel daarover – bij zijn controlewerkzaamheden ook altijd deze onderwerpen in zijn controle betreft en daarbij bevindingen heeft die nuttig/nodig zijn voor de gebruiker van de controleverklaring.

De toezegging is afgelopen tijd uitgewerkt en leidt ertoe dat accountants verplicht gaan rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring. Het streven is dat deze verplichting bij gemeentelijke controles wordt ingevoerd voor het boekjaar 2022.

Voor zover nu bekend krijgen beide onderwerpen een alinea in de verklaring. Voor elk onderwerp dient de accountant (kort) uiteen te zetten hoe hij bij de controle-aanpak inspeelt op risico's rondom respectievelijk fraude en continuïteit en welke werkzaamheden hij daarvoor heeft verricht. De uitkomsten van de werkzaamheden en belangrijke waarnemingen rapporteert hij zonder specifieke (fraude)zaken te melden. Nadere uitwerking van de wijze van rapporteren moet nog plaatsvinden.

Bij overheden is continuïteit (bijna) geen issue. Het effect van rapporteren hierover zal beperkt zijn. Fraude daarentegen is wel een belangrijk onderwerp. Zeker ook omdat fraude breed geïnterpreteerd kan worden: van misbruik en oneigenlijk gebruik van regeling, via financiële fraude tot corruptie. Dus zowel met financiële als niet-financiële aspecten; en zowel door handelen van burgers, maar ook van medewerkers en bestuur.

Beide onderwerpen zijn trouwens niet nieuw in de controle: ze hadden al een prominente plaats in onze controle en we besteedden al jaarlijks aandacht aan fraude in het accountantsrapport. Nieuw is dat er nu over gerapporteerd moet worden in de controleverklaring.

8 CONCLUSIE

8.1 Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op grond van de controle

De controle heeft primair tot doel een oordeel te geven over getrouwheid en rechtmatigheid. Hierna zijn de relevante bevindingen ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid opgenomen, voor zover die niet hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in het controleprotocol 2010.

Er is dit jaar een controlebevinding die, evenals vorig jaar, relevant is voor het oordeel: we kwalificeren het niet aanbesteden van de inhuur van medewerkers via de BAN (zie par. 5.3) als onrechtmatig.

De totale omvang van de bevindingen gaan uit boven de geldende tolerantiegrenzen (zie par. 2.3) voor het opnemen van een beperking voor de rechtmatigheid in de controleverklaring. Het oordeel voor getrouwheid is goedkeurend. We hebben deze oordelen tot uitdrukking gebracht in de controleverklaring die in de jaarrekening is opgenomen.

8.2 Aanbevelingen

De belangrijkste aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling (met een verwijzing naar de paragraaf in dit rapport) zijn:

- evalueer de kaders voor rechtmatigheidscontrole nadat er ervaring mee is opgedaan (par. 4.2)
- signaleer (dreigende) budgetoverschrijdingen tijdig en verwerk ze, ook al zijn ze niet verwijtbaar, in begrotingswijzigingen om de begroting als bewaking te kunnen blijven gebruiken. (par. 5.2);
- wijs in de voorbereiding van projecten de noodzakelijke middelen toe aan het begrotingsjaar waarin ze feitelijk nodig zijn (par. 5.2);
- overweeg om het inhoudelijke jaarverslag (de programmarekening) een meer centrale rol te geven in de jaarstukken, overeenkomstig de BBV-opzet (par. 5.5.1);
- breng de financiële effecten van het Programma Waddeneilanden tot uitdrukking in begroting en rekening, bijv. in de risico-paragraaf (par. 5.5.4);
- overweeg of er een specifieke risicovoorziening nodig is voor Dellewal (par. 5.5.5);
- leg verantwoordelijkheid voor de SiSa-regeling (incl. de verantwoord erover) neer bij beleidsmedewerkers (par. 6.3).

8.3 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2021 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze accountantsverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Beperking

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

De in het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd. Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
IPA-ACON Assurance B.V.

Was getekend: mr.drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Tabel van fouten en onzekerheden SiSa-bijlage 2021

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2021

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag:	gemeente
Naam berichtgever:	Terschelling
Berichtgevercode:	0093
Rapportage-periode:	2021

Controleverklaring

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	beperking
Strekking controleverklaring getrouwheid	goedkeurend

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 17

Fouten en onzekerheden 2021

nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
A7	Specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving			geen opmerkingen
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			geen opmerkingen
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			geen opmerkingen
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energieverbruik			geen opmerkingen
C62	Specifieke uitkering kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire			geen opmerkingen
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			geen opmerkingen
E27B	Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer			geen opmerkingen
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet Gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - totaal 2020			geen opmerkingen

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2021

Fouten en onzekerheden 2021 (vervolg)

nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
	BBZ vóór 2020: gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ (excl. BOB) - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
	BBZ vóór 2020: gederfde baten a.g.v. kwijtschelden achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ (excl. BOB) - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
	BBZ vóór 2020: gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
	BBZ vanaf 2020: gederfde baten a.g.v. kwijtschelden achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - totaal 2020			
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) - gemeentedeel 2021			geen opmerkingen
	- Tozo 1: fundamentele rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 1: belangrijke rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 2			geen opmerkingen
	- Tozo 3			geen opmerkingen
	- Tozo 4			geen opmerkingen
	- Tozo 5			geen opmerkingen
	- gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden levensonderhoud			geen opmerkingen
	- gederfde baten a.g.v. kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstreking			geen opmerkingen
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)			
	- Tozo 1: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 1: fundamentele rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 1: belangrijke rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 2: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 2: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 3: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 3: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Omvang vorderingen levensonderhoud Tozo 1			geen opmerkingen
G12	Gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand			geen opmerkingen
	Gederfde baten a.g.v. kwijtschelden schulden Wet Inburgering			geen opmerkingen
	Aantal gedupeerden compensatie kosten a.g.v. kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de kinderopvangtoeslagaffaire			geen opmerkingen
H4	Specifieke uitkering stimulering Sport			geen opmerkingen
H8	Regeling Sportakkoord			geen opmerkingen
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			geen opmerkingen
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			geen opmerkingen